

Handläggare
Filippa Berencrutz
Telefon: 08-50825007**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss om Delbetänkandet Utmönstring av permanentuppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31)

Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/557

Förvaltningens beslut

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I *Delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31)*¹ föreslås förändringar för att anpassa fler migrationsfrågor till EU:s miniminivåer enligt migrations- och asylpakten samt att utmönstra permanenta uppehållstillstånd för vissa grupper.

Socialförvaltningen bedömer att förslagen enligt *Delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31)* kan medföra långsiktiga och kortsiktiga konsekvenser för de enskilda som berörs, för Stockholms stad och för barn i synnerhet.

Förvaltningen efterlyser en fördjupad analys kring hur lagstadgade rättigheter är tänkta att säkerställas långsiktigt för de barn som berörs av förslagen.

Förvaltningen önskar även uppmärksamma att viss risk för kommunala konsekvenser i form av ökade kostnader för exempelvis samhällsvägledning på stadens medborgarkontor kan uppstå till följd av att asylsökandes möjligheter till offentligt biträde och kostnadsfri rådgivning enligt betänkandets förslag ska begränsas.

---

¹ [SOU 2025:31 Delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt.](#)

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat remissen *Delbetänkandet Utmönstring av permanentuppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31)* till socialförvaltningen. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Ärendet

I *Delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31)*² föreslås förändringar för att anpassa fler migrationsfrågor till EU:s miniminivåer enligt migrations- och asylpakten samt att utmönstra permanenta uppehållstillstånd för vissa grupper. Det avser exempelvis frågor som ska ge större möjlighet till avvisning av asylansökningar, möjlighet att förklara en asylansökan som uppenbart ogrundad och minska rätten till rättslig rådgivning och bistånd.

Avvisning av asylansökningar

Enligt förslagen ska utlänningslagen (2005:716) ändras för att tillåta avvisning av asylansökningar i alla situationer som EU:s asylprocedurförordning medger. Det innebär att fler asylansökningar kan avvisas jämfört med dagens regler. Vilket inkluderar fall där internationella brottmålsdomstolar eller tribunalers har tillhandahållit sökanden för en säker omplacering till en medlemsstat eller ett tredje land. Det innefattar även beslut om återvändande i enlighet med artikel 6 i det så kallade återvändandedirektivet.

Uppenbart ogrundade asylansökningar

Utredningen föreslår att Migrationsverket ska kunna förklara asylansökningar som uppenbart ogrundade i samtliga situationer som asylprocedurförordningen medger. Förändringen syftar till att effektivisera vissa delar av asylprocessen. Förutsättningarna för att verkställa ett avlägsnandebeslut utan att det har fått laga kraft regleras däremot i asylprocedurförordningen genom i huvudsak direkt tillämpliga bestämmelser. Möjligheten att förklara en asylansökan som uppenbart ogrundad kommer därför att ha begränsad betydelse för enskilda, men får antas medföra vissa positiva effekter för myndigheter och domstolar.³

---

² [SOU 2025:31 Delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt.](#)
³ [SOU 2025:31 Delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt.](#)

Rättslig rådgivning, rättsligt bistånd och biträde

Rätten till kostnadsfri rättslig rådgivning föreslås bli begränsad och ska endast omfatta det som krävs enligt EU:s minimiregler. Det innebär att en timmes rådgivning ska tillhandahållas under asylprocessen, med möjlighet till ytterligare en timme om det finns skäl för det.

Även rätten till offentligt biträde ses över, idag har asylsökande rätt till offentligt biträde under hela processen. Utredningen föreslår minskade möjligheter till offentligt biträde, vilket ska minska kostnadsansvaret för staten.

Utmönstring av möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd för vissa grupper

Utredningen föreslår också att permanenta uppehållstillstånd för grupper som flyktingar, kvotflyktingar och varaktigt bosatta tas bort och ersätts med tidsbegränsade tillstånd å max två år. Personer som bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd ska dock kunna förvärva svenskt medborgarskap enligt förslaget.

Konsekvenser enligt delbetänkandet

När det gäller konsekvenser bedöms förslagen vara förenliga med Sveriges internationella åtaganden och regeringsformen.

Anpassning till EU:s miniminivåer innebär restriktioner för asylsökande och vissa kostnadsökningar, bland annat på grund av fler ärenden om förlängning av tidsbegränsade uppehållstillstånd. Samtidigt bedöms begränsningarna av rätten till offentligt biträde minska statens kostnader. Utredningen förutspår att förslagen kan göra Sverige mindre attraktivt som asylland, vilket kan bidra till ett fortsatt lågt antal asylsökande. Totalt sett förväntas förslagen inte leda till några kostnadsökningar för staten, även om vissa osäkerhetsfaktorer kvarstår.

Förslagen föreslås träda i kraft den 12 juni 2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling vid socialförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Erfarenheter från stadens tidigare mottagande av nyanlända
Forskning visar att de med tillfälliga uppehållstillstånd har lägre psykisk hälsa jämfört med de som har permanenta uppehållstillstånd.⁴ Förvaltningen har erfarenhet av etablering för personer som har tillfälliga uppehållstillstånd samt permanenta

⁴ Johansson, L. & Westerling, R. Hur mår nyanlända flyktingar med tillfälligt uppehållstillstånd? *Socialmedicinsk tidskrift*. (2019) S. 13–21.

uppehållstillstånd (KVOT-flyktingar) från flyktingvågen hösten 2015 som tillstyrker Johanssons och Westerlings forskning. Enligt socialförvaltningens Område för nyanlända finns det ingen väsentlig skillnad gällande etablering mellan personer för både personer med tillfälliga uppehållstillstånd och permanenta uppehållstillstånd förutom att den psykiska hälsan är sämre bland personer med tillfälligt uppehållstillstånd.

Konsekvenser för de enskilda

Förvaltningen bedömer att utredningens förslag om att minska asylsökandes rättigheter till EU:s miniminivåer samt att ta bort permanenta uppehållstillstånd för vissa grupper framförallt kommer att påverka de enskilda som berörs av de föreslagna bestämmelserna. Förvaltningen menar att förslagen kan komma att påverka de asylsökandes hälsa och etableringsmöjligheter negativt.

Möjliga kortsiktiga konsekvenser för Stockholms stad

Även om det i utredningen framkom att förslagen inte bedöms påverka kommuner, vill förvaltningen uppmärksamma att viss risk för kortsiktiga kommunala konsekvenser finns. Då utredningen till exempel föreslår att begränsa asylsökandes möjlighet till offentligt biträde och kostnadsfri rådgivning i enlighet med EU:s regler, finns risk att dessa behov kvarstår och att asylsökande vänder sig till andra myndigheter för stöd. Staden står inför en stor omställning inom socialtjänsten på grund av ny socialtjänstlagstiftning, som möjliggör för fler öppna insatser utan individuell behovsprövning.⁵ Ett möjligt utfall är att arbetsbelastningen på samhällsvägledning på stadens medborgarkontor kan öka, om asylsökandes möjlighet till rådgivning inskränks på annat håll. Om så blir fallet, beror på hur insatser utan individuell behovsprövning villkoras framåt. I dagsläget förekommer inte någon typ av legitimering på stadens medborgarkontor, vilket möjliggör för alla att ta emot stöd oavsett flyktingstatus.

Möjliga långsiktiga konsekvenser för Stockholms stad

Förvaltningen bedömer att förslagen i betänkandet kan medföra att ohälsotalen för asylsökande kan komma att öka, även efter beslut om beviljat tillfälligt uppehållstillstånd. Det medför en eventuell ökad belastning på socialtjänst och regionen. Det kan även finnas risk att etablering tar längre tid för de som berörs, vilket också påverkar socialtjänstens arbete och resurser i form av ekonomiskt bistånd och personalkostnader. Dock har Sverige låga länstalsnivåer så det faktiska antalet berörda bedöms minska.

Förvaltningen delar utredningens bild av att förslaget kommer att medföra en förändrad syn på Sverige som ett mindre attraktivt

asylland. Bilden av Sverige som ett mindre attraktivt asylland skulle även kunna ge upphov till minskat förtroende för befintliga myndigheter för personer som direkt eller indirekt berörs av förslagen.

Konsekvenser för barn

Avskaffade permanenta uppehållstillstånd och ett ökat antal tillfälliga uppehållstillstånd innebär ökad osäkerhet inför framtiden hos de barnfamiljer som berörs, vilket riskerar att påverka barns hälsa negativt.⁶ Förvaltningen bedömer att barnens hälsa riskerar att påverkas både på lång och kort sikt. Även om utredningen beskriver att barnperspektivet beaktas och att barnkonventionen efterföljs efterlyser förvaltningen en fördjupad analys kring hur lagstadgade rättigheter är tänkta att säkerställas långsiktigt för de barn som berörs av förslagen.

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Remiss om Delbetänkandet Utmönstring av permanentuppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migration- och asylpakt (SOU 2025:31)

---

⁶ [Lind, J., Hansen, C. och Khoury, N. \(2023\) *The impact of temporary residence permits on young refugees abilities to build a life in Sweden*, Social sciences 12:143](#)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-05-06